

Studieorlov, efterår 2015

Beskrivelse af forløbet

Arbejdstitel: "Gudsbegrebet i postmoderne teologi". En undersøgelse af begrebet postmodernisme, og dens betydning for nyere fremstillinger af den kristne gudstanke, primært i dansk sammenhæng.

I studiet af postmodernismen, har jeg beskæftiget mig med postmodernitetens sammenhæng og opgør med moderniteten. Bl.a. dens kritik af modernitetens tro på at kunne forklare alt ud fra fornuften, og dens åbning for at kunne inddrage ikke-rationelle tilgange til tilværelsen, herunder religionen. I forlængelse heraf har jeg også beskæftiget mig med postmodernismens afvisning af den metafysiske tænkning, og forsøg på at fastholde en konsekvent immanens-orientering.

Studiet af nyere danske bidrag til formulering af gudstanken, har jeg i første omgang begrænset til bidrag fra Niels Grønkjær og Lars Sandbeck, primært bøgerne "Den nye Gud" og "De gudsforladtes Gud".

Videre studier

En af de ting, jeg har haft særligt fokus på ved læsning af Grønkjær og Sandbeck, er forståelsen af begrebet magt. Hos Grønkjær defineres dette entydigt negativt, idet det forbindes med vold, undertrykkelse og selvhævdelse. Sandbeck har en mere nuanceret forståelse, idet han fastholder talen om Guds magt, som defineres som en "subtil magt".

Jeg finder dog, at magtbegrebet trænger til en nøjere analyse og diskussion. F.eks. har Hannah Arendt hævdet, at hvor magten er fraværende, har volden alle muligheder for at trives. Det viser, at magt ikke (kun) behøver være forbundet med vold, men også kan optræde som voldens modsætning. Et aspekt, der er fraværende hos Grønkjær, som er optaget af at beskrive, hvordan Gud gradvist udfaser sin magt.

Dette motiv vil jeg gerne forfølge i videre studier, hvor jeg bl.a. undersøger, hvad magt er, og hvordan dette kan appliceres i teologisk sammenhæng, uden at man på den ene side forfalder til en uformidlet almagtstanke. Men på den anden side fastholder talen om magt som relevant kategori i den kristne teologi.

Formidling af emnet

Jeg har holdt oplæg i studiekredse og konventer om de indsigter, jeg har opnået i min orlov. På sigt har jeg et ønske om at skrive en artikel, og måske gå videre med en længere afhandling. Dette afhænger dog af, hvorvidt jeg får den fornødne tid stillet til rådighed, og/eller kan indpasse dette med mit øvrige arbejde.

Litteratur

Af den litteratur, jeg har anvendt i studieforløbet, kan jeg bl.a. nævne:

Niels Grønkjær: Den nye Gud, Anis 2010

Birgitte Stoklund Larsen/ Peter Aaboe Sørensen (red.): Kristendommens fornuft - Niels Grønkjær 60 år, Anis 2015

Lise Ludvigsen/ Poul Storgaard Mikkelsen: Religion i det senmoderne samfund, Systime 2007

Lars Sandbeck: Afsked med almagten, Anis 2014

Lars Sandbeck: De gudsforladtes Gud, Anis 2012

H. C. Wind: Anerkendelse, Aarhus Universitetsforlag 1998

Med venlig hilsen

Peter Søgaard,

Sognepræst Sneum- Tjæreborg Pastorat

Teologisk medarbejder RAMS, Ribe Stift